

<p>כב' אלול תשע"ב 9 בספטמבר 2012 עדכון: 20.9.12</p>	<p>חוזר נכות (ילד נכה) 1916 חוזר הלשכה הרפואית 70</p>
<p>נושא: ילד נכה תת נושא: קביעה ללא נוכחות ורענון הנחיות שם החוזר: הדגשים ועדכונים לגבי מקרים שבהם ניתן לקבוע זכאות ללא נוכחות. רענון הנחיות ועדכונים בנושאים רפואיים</p>	
<p>מטרת החוזר</p> <ul style="list-style-type: none"> • לתת הנחיות לקביעה ללא נוכחות לילד נכה. • ליידע על קביעת זכאות לילדים עם פיגור שכלי בינוני וקשה. • לרענון הנחיות לקביעת זכאות לילדים החולים בסוכרת נעורים, לקביעת זכאות לילדים על הספקטרום האוטיסטי ולהפניה לרופא עיניים. • להדגיש הנחיות לקביעת מעקבים. 	
<p>פתח דבר</p>	
<p>עדכון אחרון</p>	
<p>תהליך עבודה</p>	
<p>מידע לנציגי שירות</p>	
<p>נספחים נספח 1- תרשים קביעה ללא נוכחות</p>	
<p>קישורים רלוונטיים (חוק/תקנה/חוו"ד משפטית/פס"ד/חוזר)- בגוף החוזר</p>	
<p>רשימת תפוצה</p>	

תודה רבה לד"ר דניאל ברש, לד"ר ארי הלוי, לסיון בן ישראל אלמקיס ולאילת כהן קלזנר על גיבוש ההנחיות ועל כתיבת החוזר, תוך שילוב של ראייה שירותית ומקצועית.

בכבוד רב,

ד"ר מריו סקולסקי
המנהל הרפואי

לימור לוריא
מנהלת אגף א' גמלאות נכות

פתח דבר

לאור שאלות שעלו בנוגע לקביעת זכאות ללא נוכחות ולאור פניות הורים בנושא, נבחן מחדש נושא קביעת זכאות ללא נוכחות, על סמך מסמכים בלבד. החל ממועד פרסום חוזר זה, הנכם מתבקשים לקבל החלטה על סמך מסמכים, בכל מקרה בו ההורים מבקשים זאת בטופס התביעה, וניתן לקבוע זכאות על סמך מסמכים רפואיים. בהנחיה זו אנו מבקשים להקל על המשפחות מחד, ומאידך, לצמצם הבירוקרטיה במקרים בהם אין למפגש עם הילד כדי להוסיף או לגרוע מהחלטת הרופא. חשוב להדגיש כי מסמכים **מפורטים** הם הבסיס לקביעה נכונה בכלל ולאפשרות לקבוע זכאות ללא נוכחות בפרט. הדבר יסייע גם בקיצור משכי זמן הטיפול התביעות ויקל על העומסים בועדות.

התנאים לקביעה ללא נוכחות הינם:

1. על ההורה לחתום על הצהרה בטופס **התביעה בל' 7821** ובה הוא מבקש לקבל החלטה בעניין ילדו ללא נוכחות וכי הוא מודע לכך שבמידה ונוכל להיענות לבקשה, לא ניתן יהיה לבדוק אותו לעניין תלות לחלוטין בעזרת הזולת.
2. על המבוטח להגיש עם התביעה מסמכים מפורטים, עדכניים, וממקור מוסמך.

להזכירכם- אין לדחות תביעה ללא בדיקה בנוכחות, או על סמך מסמכים בלבד. לאור זאת, במידה וישנה סבירות כי התביעה תדחה, יש לבצע בדיקה בנוכחות.

בנוסף, מצאנו לנכון לרענן ולחדד הנחיות רפואיות:

- כאשר מוגשת תביעה של ילד שאובחן ע"י משרד הרווחה כלוקה בפיגור שכלי בינוני קשה או חמור, יש לקבוע זכאות כילד הזקוק לנוכחות קבועה (ניתן לקבוע ללא נוכחות, על סמך מסמכים בלבד).
- הדגשים והבהרות לגבי קביעת זכאות בגין סוכרת נעורים (**חוזר לשכה רפואית 57 מיום 3.11.11**).
- הדגשים והבהרות לגבי קביעת זכאות בגין PDD (**חוזר נכות 1825**).

חוזר זה מחליף הנחיות קודמות שניתנו בעניין **ומבטל** את ההנחיות **בחוזר נכות 1828/חוזר הלשכה הרפואית 34**, המתייחסות לקביעת זכאות ללא נוכחות.

בתוקף: מיום הוצאת חוזר זה.

חזרה

הגשת תביעה וקביעת זכאות ללא נוכחות

בעקבות שאלות ופניות הורים שעלו בנוגע לקביעת זכאות ללא נוכחות, נבחן מחדש הנושא ונקבע כי ככלל, אין חובה לראות את הילד בוועדה על מנת לקבוע זכאות וניתן לעשות כן על סמך מסמכים. חשוב מאוד שהמסמכים יהיו ממקור מוסמך של המקום שמטפל בילד (ולא רק רופא המשפחה) וכמו כן, שיהיו מפורטים, ספציפיים ועדכניים. חשוב להדגיש כי אם יש ספקות לגבי מהימנות המסמכים - יש לפעול בהתאם [לחוזר נכות 1866/חוזר לשכה רפואית 49](#) (חוזר מסלול אדום). יחד עם זאת, הוגדרו מספר מקרים בהם יש חובת נוכחות לצורך קביעת זכאות. מקרים אלו יפורטו בחוזר זה.

התנאים לקביעה ללא נוכחות הם:

- ✓ הסכמה של ההורים לקביעה ללא נוכחות- בעת הגשת התביעה על ההורים **לחתום** כי הם מבקשים החלטה בהעדרם ושהם מודעים לכך שלא ניתן יהיה לבדוק עניין תלות לחלוטין בעזרת הזולת ומכאן, שלא ניתן יהיה לקבוע זכאות מקסימאלית. ([חוזר 1906](#))
- טופס תביעה לגמלת ילד נכה עודכן ([בל/7821](#)) ונוסף סעיף הסכמה לקביעת רופא ללא נוכחות (סעיף 6).
- ✓ רופא אישר שניתן לקבוע ללא נוכחות- על הפקיד לסמן בטופס הניתוב, האם ההורה ביקש בדיקה ללא נוכחות. בהתאם לבקשה על הרופא לקבוע בטופס הניתוב:
 - האם ניתן להיענות לבקשה.
 - אם רופא קובע שלא ניתן להיענות לבקשה- עליו לפרט הנימוק להחלטתו.טופס הפניית תיק לרופא/וועדה ([בל/3223](#)) עודכן ונוסף בו מקום לסמן בקשת המשפחה והחלטת הרופא (סעיף 3).
- ✓ קביעת זכאות מקסימאלית ללא נוכחות- במקרים בהם ניתן לקבוע זכאות מקסימאלית, ניתן לבצע זאת גם אם לא חתמו בטופס התביעה על הסכמה.

תרשים סדר הפעולות בעת קבלת תביעה וקביעה ללא נוכחות מפורט [בנספח 1](#)

[חזרה](#)

הוראות לביצוע- קביעה ללא נוכחות

קביעת זכאות ללא נוכחות:

- ☐ לפני העברת תיק לרופא מנתב, על פקיד התביעות לבדוק האם ההורים חתמו על "הסכמה לקביעה ללא נוכחות". אם חתמו, יש לסמן בטופס המועבר לרופא המנתב.
 - ☐ הסמכות לאשר קביעה ללא נוכחות היא בידי רופא. על הרופא להתייחס לבקשת ההורים ולסמן בטופס הניתוב האם ניתן להיענות לבקשה. במידה והחליט כי יש חובת נוכחות, **על הרופא לנמק את סיבת ההחלטה.**
 - ☐ במידה והרופא חושב כי דינה של התביעה להידחות- עליו לזמן את הילד לוועדה.
 - ☐ במידה והרופא רואה כי ניתן לקבוע בוודאות כי מדובר בילד התלוי לחלוטין בעזרת הזולת, אין צורך לזמן את הילד וניתן לקבוע ללא נוכחות, גם אם ההורים לא חתמו על הסכמה בטופס התביעה.
 - ☐ **מסלול אדום**- במידה ועולה שאלה בנוגע לאמינות המסמכים, יש לסמן את התיק במסלול אדום (חוזר נכות 1886).
 - ☐ **קביעת תלות לחלוטין בעזרת הזולת על סמך מסמכים**- במקרים של פיגור שכלי עמוק ושיתוק, המגובים באבחון של משרד הרווחה והשירותים החברתיים, ניתן לקבוע 10 נקודות לפחות במבחן התלות, גם ללא נוכחות הילד.
- חשוב להדגיש כי רופא מנתב יכול לקבל כל החלטה לעניין קביעה ללא נוכחות, ובלבד שהחלטתו מנומקת בטופס.

קביעת זכאות בנוכחות

- במקרים הבאים יש לקבוע זכאות בנוכחות גם אם ההורים חתמו על בקשה לקביעה ללא נוכחות בטופס התביעה:
- ☐ **ילד הזקוק לסיוע בתקשורת** - יש חובה לבדוק את הילד בוועדה, גם אם ההורים ביקשו בטופס התביעה לקבוע זכאות ללא נוכחות. בנוסף, **יש לצרף מסמך של קלינאית תקשורת** (ההנחה היא שלאחר שנה של טיפול איכותי, הילד מתקדם ומצבו משתפר).
 - ☐ **ילד הזקוק לנוכחות קבועה**- כדי לקבוע כי ילד זקוק לנוכחות קבועה וכי זו קיימת בפועל, יש לבדוק את הילד בוועדה. זאת, **מלבד** מקרים של פיגור שכלי בינוני וקשה שבהם ניתן לקבוע זכאות ללא נוכחות, כפי שמפורט בהמשך.

רענון והדגשים רפואיים

פיגור שכלי בינוני וקשה-

כאשר מוגשת תביעה של ילד **שאובחן** ע"י האגף לטיפול באדם המפגר במשרד הרווחה כלוקה בפיגור שכלי בינוני קשה או חמור, יש לקבוע זכאות כילד הזקוק לנוכחות קבועה (סעיף 9 בטופס האבחון, סעיף 2 בתוספת השנייה), ניתן לקבוע זכאות ללא נוכחות, על סמך מסמכים בלבד.

ההנחה היא שמי שאובחן כלוקה בפיגור שכלי בינוני, קשה או חמור, עונה לכל דרישות הסעיף:

- לא ניתן להשאירו בלא השגחה אפילו פרקי זמן קצרים.
- בשל הפיגור השכלי, אינו מסוגל להבחין בגורמי סיכון מידיים לו או לזולתו
- קיימת בפועל השגחה ונוכחות בכל שעות היום והלילה.

קביעת זכאות בגין סוכרת

בהמשך [לחוזר הלשכה הרפואית סכרת 57](#) - חשוב להדגיש כי ניתן לקבוע זכאות ראשונה ללא נוכחות, אם הומצא **מכתב שחרור מבית חולים** ויתר המסמכים הנדרשים לשם הכרה על ידי המוסד לביטוח לאומי.

בחוזר נקבעו תנאים לקביעת זכאות בגין סוכרת **מעל** גיל 10:

- הומצא דו"ח רפואי עדכני מרופא אנדוקרינולוג המטפל בילד.
- הומצא פלט ממחושב המכיל ערכי סוכר של שלושים עד ארבעים וחמישה יום (מונפק מזיכרונו של הגלוקומטר).
- הומצא מסמך המעיד על ערך המוגלובין A1C עדכני משלושת החודשים האחרונים, ממנו עולה תמונה של חוסר איזון.

בחוזר האמור, נקבע כי חוסר איזון, משמעו ערך המוגלובין A1C של 8% ויותר. **בנוסף, אם קיימות אפיזודות חוזרות ומתועדות של היפוגליקמיה (ערכים מתחת ל-50 מ"ג %)** גם **מצב זה נחשב לבלתי מאוזן.**

כאמור, גם במקרים אלו, ניתן לקבוע זכאות ללא נוכחות, בהתאם לבקשת ההורים.

קביעת זכאות בגין אוטיזם ו-PDD

בהמשך [לחוזר נכות 1825](#) המתייחס לקביעת זכאות בגין אוטיזם ו-PDD, ולפרק 2 בתדריך ילד נכה וכן לאור פניות רבות שהתקבלו מארגוני נכים ומסניפים, חשוב להדגיש את הנקודות הבאות:

- אם הומצאו מסמכים ברורים בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד הבריאות וכפי שמפורט בפרק 2 בתדריך ילד נכה, ניתן לקבוע זכאות ללא נוכחות, אם רופא מנתב [אישר זאת](#) [המסמכים הנדרשים: אבחון רפואי שינתן ע"י נוירולוג/פסיכיאטר/רופא התפתחותי ממרכז להתפתחות הילד או ממרכז רפואי אחר, רצוי מנומק לפי ה- DSM-IV, אבחון פסיכולוגי מפורט, דו"ח חינוכי מהמסגרת בה לומד הילד, דו"ח על טיפולים פרא רפואיים (קלינאית תקשורת, ריפוי בעיסוק)].
- במסגרת בקרה, מצאנו מקרים בהם הוזמנו הילדים 3 פעמים עד גיל 7, או שנדרשו להמציא מסמכים רפואיים עדכניים מספר פעמים, גם במקרים בהם ברור היה שהילד נמצא בספקטרום האוטיסטי.
- יש לזכור כי אין **חובה** לראות 3 פעמים עד גיל 7. כאשר רופא מבקש לבדוק את הילד שוב לפני גיל 7, עליו לנמק מדוע נדרשת הבדיקה, או מדוע נדרשים מסמכים עדכניים, והאם יש שאלה לגבי הימצאו בספקטרום האוטיסטי.
- מבחינת המשפחה, כאשר נדרשים להמציא אבחון עדכני לעניין האוטיזם, עליהם לעבור הליך ארוך במכון להתפתחות הילד, עד קבלת האבחון. גם אם בפועל לא מתקיימת בסופו של דבר ועדה- המסמכים הנדרשים זהים (כפי [שמופרט לעיל](#)).

ליקוי ראייה

כאשר רופא מנתב קובע כי יש לבצע בדיקה בנוכחות, יש להעביר לאבחון על ידי רופא עיניים, ולהחזיר לרופא לסיכום ללא נוכחות.

[חזרה](#)

קביעת מעקבים

- בכל מקרה שבו נקבע מעקב, יש לנמק את הסיבה למעקב. טופס האבחון [בל/ 7823](#) עודכן בהתאם (סעיף 10).
- יש להשתדל לקבוע מעקבים **לפחות** לשנתיים, כדי להימנע ממצבים של בדיקות תכופות ופתיחת תיק בסמוך להחלטה נוכחית. אולם, במקרים בהם צפויים שינויים מהותיים במצבו הרפואי של הילד, או בטיפול בו, בסמכותו של הרופא אפוא, לקבוע מעקב מוקדם יותר מכפי שצוין לעיל, תוך נימוק הצורך במעקב, אך לא פחות משנה ממועד הועדה.
- בכל מקרה, ילד לא יוזמן לוועדה **יותר מ- 3 פעמים** במהלך שנות ילדותו ([חוזר 1828](#)).

[חזרה](#)

מידע לנציגי שירות

- עודכן טופס תביעה בל/ 7821- נוסף סעיף הסכמה לקביעת רופא ללא נוכחות.
- עודכנו הנחיות לקביעה זכאות לילד נכה ללא נוכחות.

[חזרה](#)

רשימת תפוצה

נמענים לביצוע:

מנהלי מחלקת נכות וילד נכה
רופאי המוסד- ילד נכה
פקידי תביעות ילד נכה

העתק לידיעה:

גב' אילנה שרייבמן- סמנכ"ל גמלאות
מנהלי הסניפים
גב' ירונה שלום- מנהלת אגף א' וועדות רפואיות
מנהלי תחום גמלאות
סגני מנהלי תחום גמלאות

חזרה

נספח 1- תרשים קביעה ללא נוכחות

